

20.9.2010

1030 §
LAUSUNTO VESIHUOLTOLAIN TARKISTAMISTYÖRYHMÄN LOPPU-
RAPORTISTA

Khs 2010-103
Esityslistan asia Ryj/2

Kaupunginhallitus päätti antaa vesihuoltolain tarkistamistyöryhmän raportista maa- ja metsätalousministeriölle seuraavan lausunnon:

Vesihuoltolain tarkistamistyöryhmän tehtävät kohdistuivat ensi sijassa vesihuoltolaitosten oman toiminnan ja talouden järjestämiseen ja varmistamiseen siten, että ne kykenisivät hoitamaan niille asetetut velvoitteet. Laitosten asema toimialueensa palvelulaitoksena nousi työryhmän tehtävänannossa esiin erityisesti 1) vesihuollon yleisen kehittämisen, 2) huleveden viemäroinnin ja 3) vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden osalta.

Vesihuollon yleinen kehittäminen

Vesihuollon yleistä kehittämistä koskevaa määräystä (VHL 5 §) on vahvistettu siten, että sillä varmistetaan kunnan velvollisuutta laatia ja pitää ajan tasalla alueensa vesihuollon kehittämissuunnitelmat yhteistyössä paitsi vesihuoltolaitosten myös vettä laitoksille toimittavien sekä niiden jätevesiä käsittelevien kanssa. Kehittämissuunnitelmien laadinnassa tulee varata valvontaviranomaisille tilaisuus tulla kuulluksi. Kehittämissuunnitelmasta tulee tiedottaa ja se tulee saattaa yleisesti saataville.

Lisätty suunnittelu yhteistyö samoin kuin kuulemis- ja tiedottamisvelvoite varmistavat osaltaan, että kaikki asianomaiset voivat entistä paremmin vaikuttaa alueensa vesihuollon kehittämiseen ja muutoinkin valvoa etujaan. Vaikutus- ja seurantamahdollisuuksien merkitys tulee korostamaan tulevaisuudessa vesihuoltotoiminnan kehittyessä ylikunnalliseksi palveluksi.

Huleveden hallinta

Työryhmä esittää lähtökohtaisesti, että hulevesien hallinnasta säädetäisiin maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL 90a - 90g §). Ehdotuksen mukaan vastuu hallinnasta olisi kunnalla lukuun ottamatta hulevesien viemärointiä, josta vesihuoltolaitos huolehtisi hulevesiviemäroinnin toiminta-alueella.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/halke/>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

20.9.2010

Hulevesiviemäröinnillä tarkoitetaan lakiehdotuksessa huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista viemäreissä ja käsittelyä (VHL 3 §). Näin ollen hulevesivirtaamien supistamiseen ja viivyttämiseen tähtäävät hidastusrakenteet ja imeytysjärjestelmät eivät ole lakiehdotuksen mukaista hulevesiviemäröintiä, vaan vaihtoehtoisia menetelmiä hulevesien poisjohtamisesta.

Hulevesiviemäröintiä koskeva määrittely on pääosin yhdenmukainen Helsingissä noudatetun käytännön kanssa. Vesihuoltolaitos on osallistunut eräisiin sekaviemäröinnin tulvaviemärijärjestelyihin. Muutoin toteutetut ja vireillä olevat hidastus- ja imeytysjärjestelyt sekä tulvareititykset tehdään kaupungin toimesta osana yleisten alueiden rakentamista.

Hulevesien viemäröinti on ehdotuksessa erotettu muusta viemäröinnistä omaksi tehtäväkseen (VHL 6a §). Ehdotuksen mukaan kunta ja vesihuoltolaitos voivat sopia, että vesihuoltolaitos huolehtii huleveden viemäröinnistä hulevesiviemäröinnin toiminta-alueella. Hulevesiviemäröintiä koskevassa sopimuksessa on tällöin määriteltävä alueet, joilla on vesihuoltolaitoksen hulevesiverkosto tai jotka saatetaan hulevesiviemäröinnin piiriin sekä alueet, joilla hulevedet ml. perustusten kuivatusvedet johdetaan vesihuoltolaitosten jätevesiverkostoon.

Pykälä mahdollistaa sen, että kunta voi hyödyntää vesihuoltolaitoksen toteuttamaa huleveden viemäröintiä osana maankäyttö- ja rakennuslain 90c §:ssä tarkoitettua, kunnan vastuulla olevaa huleveden hallinnan järjestämistä. Kunnan ja vesihuoltolaitoksen tulee sopimuksella yksilöidä alueet, joilla vesihuoltolaitos huolehtii viemäröinnistä joko olevaan tai rakennettavaan hulevesiverkostoon. Lisäksi sopimuksessa tulee yksilöidä alueet, joilla hulevedet ml. perustusten kuivatusvedet johdetaan sekaviemäristöön tai jätevesiviemäristöön.

Lakiehdotuksen mukainen menettely sallii Helsingin hulevesiviemäröinnin järjestämisen vastaisuudessa nykykäytännön mukaisesti, mikä on erityisen tärkeää kaupungin osittaisen sekaviemäröinnin kannalta. Helsingin kaltaisessa kaupungissa, jossa vesihuoltolaitos on pitkään huolehtinut myös hulevesiviemäröinnin järjestämisestä, vastuun operatiivinen siirto laitokselta kaupungin hoitoon ei olisi perusteltua toiminnallisesti eikä taloudellisesti.

Hulevesiviemäröinnin järjestämisestä vesihuoltolaitos voi ehdotuksen mukaan periä kiinteistöiltä maksut samoilla periaatteilla kuin käyttövesihuollosta ja jätevesiviemäröinnistä (VHL 18 - 19 §). Lisäksi vesi-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/halke/>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

20.9.2010

huoltolaitos voi periä kunnalta korvauksen yleisiltä alueilta tehtävästä huleveden viemäroinnistä (VHL 19a §).

Lakiehdotuksen mukainen menettely on sopusoinnussa hulevesien hallintaa koskevan vastuunjakoperiaatteen kanssa. Yleisten alueiden hulevesien viemäroinnistä kunnille kohdistuvat maksut ovat uusi yleisten alueiden ylläpitoon kohdistuva kustannuserä, jonka suuruutta ei ole arvioitu, mutta joka todennäköisesti on kunnan kannalta merkittävä. Kustannusten läpinäkyvyys ja maksujen kustannusvastaavuus on vesihuoltolain keskeinen periaate, joten tästä näkökulmasta kustannuksia vastaavan korvauksen periminen kunnalta yleisten alueiden hulevesiviemäroinnistä on lähtökohtaisesti perusteltua. Lopullista kantaa järjestelyn tarkoituksenmukaisuuteen ei kuitenkaan voida ottaa ilman arviota kyseisen kustannuserän suuruudesta.

Erillisten, hulevesiä koskevien maksujen määrittäminen tulee edellyttämään vesihuoltolaitokselta pitkälle vietyä pääoma- ja käyttökustannusten seurantaa ja erittelyä. Talouden eriyttämistä ja läpinäkyvyyttä parantavat esitykset ovat tarpeellisia aiheuttamisperiaatteen toteutumiseksi maksujen määräytymisessä.

Hulevesien hallinnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi vesihuoltolain tarkistamistyöryhmä ehdottaa, että kunta voisi periä aiheutuneet kustannukset kiinteistöiltä kunnan hyväksymän taksan mukaisesti (MRL 90g §).

Ehdotus on aiheellinen, koska hulevesien hallinnan kustannukset tulevat todennäköisesti nousemaan huomattavasti kasvavien tulvariskien ja hulevesien hallinnan laatuvaatimusten myötä. Ilman riittävää tähän tarkoitukseen osoitettavaa rahoitusta kunnan on mahdotonta hoitaa tätä tehtävää asianmukaisesti. Sen sijaan ei ole toivottavaa, että kiinteistöiltä peritään samanaikaisesti vesihuoltolaitoksen hulevesien viemärointimaksu ja kunnan hulevesien muusta hallinnasta aiheutuva maksu. Tarkoituksenmukaisinta olisikin todennäköisesti, että kunta perisi hulevesien hallinnasta aiheutuvat kustannukset kokonaisuudessaan ja maksaisi vesihuoltolaitokselle viemäroinnistä aiheutuvat kustannukset.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet

Työryhmä esittää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden hyväksymisen osalta erityisesti, että jätevesiviemäroinnin ja hulevesiviemäroinnin toiminta-alueista päätetään erikseen (VHL 4 §). Hulevesiviemäroinnin toiminta-alue määriteltäisiin erikseen, milloin se todetaan tarpeelliseksi. Kunta voisi tarvittaessa paitsi laajentaa myös supistaa hulevesiviemä-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/halke/>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

20.9.2010

röinnin toiminta-aluetta. Erityisesti supistaminen tulisi tehdä yhteisymmärryksessä vesihuoltolaitoksen kanssa siten, ettei siitä aiheudu laitokselle taloudellisia menetyksiä. Vesihuoltolaitos voisi valittaa hulevesiviemärointiä koskevasta toiminta-aluepäätöksestä (VHL 32 §).

Esitetty vesihuoltolain täydennys on tarpeen hulevesien hallintaa ja viemärointiä koskevien lakimuutosten takia. Sillä määritellään kunnan ja vesihuoltolaitoksen keskinäiset suhteet hulevesiä koskevien kysymysten osalta.

Yhteenveto

Kokonaisuutena vesihuoltolain tarkistamistyöryhmän loppuraportti on kehittynyt väliraportista myönteiseen suuntaan ja täsmentynyt perusteluksi vesihuoltolain muutos- ja täydennysehdotukseksi. Samalla työryhmä on tehnyt tarvittavat muutos- ja täydennysehdotukset myös muuhun lainsäädäntöön, erityisesti maankäyttö- ja rakennuslakiin.

Työryhmän loppuraportin ehdotuksessa on otettu huomioon väliraportista annetussa lausunnossa esitetyt näkökohdat. Ehdotus selkiinnytäisi kunnan ja vesihuoltolaitoksen keskinäistä toimintaa ja suhdetta. Helsingissä se olisi aikaisempaa merkityksellisempää tilanteessa, jossa vesihuoltolaitos on ylikunnallinen kuntayhtymä (HSY). Hulevesien hallinnan selkeä erottaminen omaksi vesihuollon toiminta-alueeksi antaa kunnalle jatkossa paremmat edellytykset järjestää hulevesiä koskevat järjestelyt tarkoituksenmukaisesti omista alueellisista lähtökohdistaan. Tällöin Helsinki voi hulevesistrategiansa pohjalta määritellä ja järjestää hulevesien hallinnan kaupungin eri osissa alueiden maankäytön ja muiden olosuhteiden vaatimalla tavalla yhteistyössä HSY:n kanssa. Samalla tulisi mahdolliseksi varmistaa hulevesien hallinnan rahoitus kestävästi siten, että se kattaisi toiminnan kaikki kustannukset nykyistä paremmin.

Pöytäkirjanote maa- ja metsätalousministeriölle (myös sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@mmm.fi) ja rakennusvirastolle sekä talous- ja suunnittelukeskukselle.

Lisätiedot:

Matikainen Kristiina, kaupunginsihteeri, puhelin 310 36035

LIITTEET

Liite 1 [Päätöksen perustelut](#)
Liite 2 Liitteet 2-4

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/halke/>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566